

EUROPAPARLAMENTET

2009 - 2014

Plenarhandling

A7-0089/2013

25.3.2013

BETÄNKANDE

om tillämpning av direktiv 2004/25/EG om uppköpserbjudanden
(2012/2262(INI))

Utskottet för rättsliga frågor

Föredragande: Klaus-Heiner Lehne

RR\931339SV.doc

PE501.966v03-00

SV

Förenade i mångfalden

SV

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING	8
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR SYSSELSÄTTNING OCH SOCIALA FRÅGOR	10
RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET	13

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om tillämpning av direktiv 2004/25/EG om uppköpserbudanden (2012/2262(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/25/EG av den 21 april 2004 om uppköpserbudanden¹,
- med beaktande av kommissionens rapport till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om tillämpning av direktiv 2004/25/EG om uppköpserbudanden (COM(2012)0347),
- med beaktande av studien om tillämpningen av direktiv 2004/25/EG om uppköpserbudanden (extern studie)², som genomförts på uppdrag av kommissionen,
- med beaktande av rapporten av den 21 februari 2007 om genomförandet av direktivet om uppköpserbudanden³,
- med beaktande av artikel 48 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för rättsliga frågor och yttrandet från utskottet för sysselsättning och sociala frågor (A7-0089/2013), och av följande skäl:
 - A. Direktivet om uppköpserbudanden (nedan kallat *direktivet*) fastställer minimiriktlinjer som garanterar öppenhet och rättslig förutsägbarhet vid genomförandet av ett uppköpserbudande och ger aktieägare, anställda och andra intressenter rätt till information.
 - B. Flera medlemsstater överväger nu att ändra eller har redan ändrat sina harmoniserade nationella bestämmelser om uppköpserbudanden i syfte att öka insynen i kapitalmarknaden och stärka målbolagets och dess intressenters rättigheter.
 - C. Europeiska unionens domstol har i flera mål slagit fast att en medlemsstats innehav av särskilda rättigheter i ett privat företag i allmänhet måste betraktas som en begränsning av den fria rörligheten för kapital och endast kan motiveras i vederbörligen begränsade fall⁴.
 - D. De nationella behöriga myndigheterna har ansvar för den offentliga tillsynen av uppköpserbudanden.

¹ EUT L 142, 30.4.2004, s. 12.

² Extern studie om tillämpningen av direktivet om uppköpserbudanden, som genomförts av Marcus Partners på uppdrag av kommissionen, finns på följande webbplats:
http://ec.europa.eu/internal_market/company/docs/takeoverbids/study/study_en.pdf

³ Kommissionens arbetsdokument (SEC(2007)0268).

⁴ T.ex. mål C-171/08, kommissionen mot Portugal, REG 2010, s. I-6817.

- E. I artikel 1.3 i förordning (EU) nr 1095/2010⁵ föreskrivs att Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) också ska vidta lämpliga åtgärder i frågor som gäller uppköpserbudanden. Esma har bildat ett nätverk av behöriga myndigheter som ska fördjupa sitt ömsesidiga samarbete i samband med gränsöverskridande uppköpserbudanden.
1. Europaparlamentet anser att direktivet är en viktig del av EU:s regelverk på området för bolagsrätt, som har fler syften än att endast främja ytterligare integration och harmonisering av EU:s kapitalmarknader.
 2. Europaparlamentet betonar att direktivets verkningar inte begränsas till de centrala bestämmelserna om uppköpserbudanden utan måste bedömas utifrån ett större sammanhang av bolagsrätten, bland annat bolagsstyrning, kapitalmarknadsrätt och arbetsrätt.
 3. Europaparlamentet upprepar att direktivets mål, särskilt när det gäller att skapa lika villkor för uppköpserbudanden samtidigt som man skyddar aktieägares, anställdas och andra intressenters intressen, är viktiga hörnstenar för en välfungerande marknad för företagskontroll.
 4. Europaparlamentet noterar kommissionens slutsats att direktivet fungerar tillfredsställande och stöder slutsatserna i den externa studien att direktivet har gjort att marknaden för företagskontroll fungerar bättre. Parlamentet konstaterar emellertid med oro att företrädarna för de anställda enligt den externa studien inte är nöjda med skyddet för de anställdas rättigheter, och uppmanar kommissionen att fördjupa dialogen med företrädarna för de anställda om hur brådskande frågor kan hanteras på ett bättre sätt.

Lika villkor

5. Europaparlamentet betonar att direktivet skapar lika villkor för uppköpserbudanden i EU och anser att ytterligare förbättringar skulle kunna planeras på lång sikt för att stärka dessa lika villkor.
6. Europaparlamentet respekterar medlemsstaternas befogenhet att införa ytterligare åtgärder som går utöver de krav som ställs i direktivet så länge de respekterar direktivets allmänna mål.
7. Europaparlamentet konstaterar i detta sammanhang att vissa medlemsstater nyligen har reagerat på utvecklingen på deras nationella marknader för företagskontroll genom att införa ytterligare bestämmelser för hur uppköpserbudanden ska gå till. Ett exempel är den s.k. ”put up or shut up”-bestämmelse som införts av den brittiska panelen för uppköp och som syftar till att klargöra om ett uppköpserbudande måste lämnas (”put up”) eller inte (”shut up”) i fall där det är oklart om budgivaren verkligen avser att lämna ett erbjudande gällande målbolaget.

⁵ Förordning (EU) nr 1095/2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten), EUT L 331, 15.12.2010, s. 84.

Tillsyn

8. Europaparlamentet välkomnar Esmas insatser för att fördjupa samarbetet mellan de nationella myndigheterna i samband med uppköpserbjudanden via nätverket för uppköpserbjudanden.
9. Europaparlamentet anser emellertid att det inte är nödvändigt att föreskriva tillsyn av uppköpserbjudanden på EU-nivå, eftersom lagstiftningen om uppköpserbjudanden inte är begränsad till kapitalmarknadsrätten utan ingår i den nationella bolagsrätten. Parlamentet betonar att de nationella behöriga myndigheterna bör fortsätta att ansvara för den offentliga tillsynen av uppköpserbjudanden.

Hantering av nya frågor

10. Europaparlamentet ställer sig positivt till kommissionens slutsatser och resonemang om de nya frågor som uppkommit vid översynen av hur direktivet fungerar, och noterar att forskare och yrkesverksamma har pekat på ytterligare aspekter⁶.

Begreppet ”personer som handlar i samförstånd”

11. Europaparlamentet anser att begreppet ”personer som handlar i samförstånd” är nödvändigt när man beräknar det tröskelvärde som gäller för budplikten, och konstaterar att medlemsstaterna har införlivat direktivets definition på olika sätt. Det räcker emellertid inte att ändra begreppet ”personer som handlar i samförstånd” enbart i detta direktiv för att den rättsliga säkerheten ska förbättras eftersom begreppet också är relevant för andra beräkningar som krävs enligt EU:s bolagsrätt. Parlamentet föreslår därför att det ska göras en mer ingående analys för att kartlägga hur man skulle kunna förtydliga och harmonisera begreppet ytterligare.
12. Europaparlamentet ser därför fram emot kommissionens handlingsplan om EU:s bolagsrätt, där denna fråga borde tas upp, och ställer sig bakom kommissionens uppfattning att de nationella myndigheternas möjlighet inte på något sätt bör begränsas när det gäller att ålägga parter som strävar efter att uppnå kontroll att acceptera de rättsliga följderna av sina samordnade åtgärder⁷.

Nationella undantag från budplikten

⁶ Se t.ex. rapporten Reform of the EU Takeover Directive and of German Takeover Law från Freshfields Bruckhaus Deringer, av den 14 november 2011, på följande webbplats:
http://www.freshfields.com/uploadedFiles/SiteWide/Knowledge/Reform_Eu_Takeover%20directive_31663.pdf

⁷ Kommissionens rapport om tillämpningen av direktiv 2004/25/EG om uppköpserbjudanden, s. 9.

13. Europaparlamentet betonar att budplikten är den centrala bestämmelsen för skyddet av minoritetsaktieägare och noterar att alla medlemsstater enligt den externa studien medger undantag från denna bestämmelse. Parlamentet är medvetet om att dessa undantag ofta används för att skydda intressena hos kontrollerande aktieägare (t.ex. ingen verklig förändring av kontrollen), långgivare (t.ex. när långgivare har beviljat lån) och andra intressenter (t.ex. för att balansera aktieägarnas och andra intressenters rättigheter). Parlamentet stöder kommissionens avsikt att samla in ytterligare information i syfte att fastställa om den utbredda användningen av undantag står i strid med skyddet av minoritetsaktieägare.
14. Europaparlamentet betonar också att budplikten gör det möjligt för minoritetsaktieägare att få ersättning för den kontrollerande andelen om kontrollen förändras, och konstaterar att direktivet endast reglerar priset på ett erbjudande till följd av budplikt (dvs. skäligt pris) men inte priset på ett frivilligt erbjudande. Parlamentet noterar särskilt att direktivet upphäver budplikten i fall där tröskelvärdet för kontroll har uppnåtts efter ett frivilligt erbjudande med resultatet att budgivaren därefter kan öka sin ägarandel i målbolaget genom vanliga aktieförvärv (s.k. smygförvärv). Parlamentet noterar också att vissa medlemsstater har infört en skyldighet att lämna ett andra obligatoriskt erbjudande. Skyldigheten innebär att ett andra erbjudande är nödvändigt om det har skett en viss ökning (t.ex. 3 procent) inom en viss tid (t.ex. 12 månader) mellan två specifika tröskelvärden (t.ex. mellan 30 procent och 50 procent).
15. Europaparlamentet anser att de tröskelvärden för underrättelse som anges i artikel 9 i direktiv 2004/109/EG⁸ (öppenhetsdirektivet, som för närvarande håller på att ses över) ger en ordentlig insyn i ägarskapet och gör att man tidigt kan upptäcka smygförvärv. De nationella behöriga myndigheterna bör förhindra metoder som gör att man kan kringgå budplikten och därigenom slippa betala kontrollpremien till minoritetsaktieägare.

Styrelsens neutralitet

16. Europaparlamentet konstaterar att de flesta medlemsstater har införlivat bestämmelsen om styrelsens neutralitet i samband med försvarsåtgärder efter erbjudanden, medan endast ett mycket begränsat antal medlemsstater har införlivat genombrottsregeln, som neutraliserar försvarsåtgärder före erbjudanden. Parlamentet är medvetet om att både försvarsåtgärder före ett erbjudande (t.ex. pyramidstrukturer eller gyllene aktier) och försvarsåtgärder efter ett erbjudande (t.ex. vit riddare eller skuldökning) fortfarande förekommer i medlemsstaterna. Samtidigt tycks det finnas tillräckliga möjligheter att bryta igenom dessa försvarsmekanismer. Parlamentet anser emellertid att målbolagets styrelse enligt bolagsrättens allmänna principer bör ta hänsyn till och verka till förmån för företagets och dess intressenters långsiktiga hållbarhet.

Anställdas rättigheter i en uppköpsituation

17. Europaparlamentet understryker att direktivet enbart föreskriver att de anställda ska informeras, särskilt angående budgivarens avsikter när det gäller målbolagets framtid och

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och om ändring av direktiv 2001/34/EG.

framtidsplanerna när det gäller arbetstillfällena, bland annat eventuella väsentliga förändringar av anställningsvillkoren. Däremot föreskrivs ingen rätt till samråd.

18. Europaparlamentet understryker att frågan om hur man ska skydda och stärka arbetstagarnas rättigheter snabbt måste övervägas ytterligare, också med hänsyn till unionens regelverk, bland annat direktiv 2001/23/EG⁹ och direktiv 2002/14/EG¹⁰.
19. Europaparlamentet kräver att de berörda bestämmelserna i direktivet om arbetstagares rättigheter ska tillämpas effektivt och att man vid behov ser till att de efterlevs korrekt.

Uppköpserbjudanden under konjunkturnedgången

20. Europaparlamentet påminner om att direktivets bestämmelser enligt artikel 21 i direktivet skulle ha införlivats i nationell lagstiftning senast den 20 maj 2006, och konstaterar att de flesta medlemsstater enligt den externa studien införlivade direktivet mellan 2006 och 2007¹¹.
21. Europaparlamentet betonar att direktivets införlivandeperiod sammanföll med början av finanskrisen, som så småningom utvecklades till en ekonomisk kris och skuldcrisis, och att uppköp är nära kopplade till den finansiella och ekonomiska utvecklingen både i och utanför Europa.
22. Europaparlamentet understryker att uppköpsaktiviteterna enligt den externa studien har minskat dramatiskt efter direktivets införlivandedatum till följd av krisen. Detta gäller även i Förenade kungariket, där aktiviteterna på marknaden för företagskontroll traditionellt sett är mer koncentrerade än i övriga unionen.
23. Europaparlamentet anser att bedömningen av huruvida och i vilken utsträckning det bör införas ytterligare harmoniseringsåtgärder i samband med uppköpserbjudanden skulle bli snedvriden eftersom marknaden för företagskontroll har krympt stadigt under finanskrisen.
24. Europaparlamentet uppmanar därför kommissionen att fortsätta att noga följa utvecklingen på marknaden för företagskontroll och utarbeta en ny bedömning om tillämpningen av direktivet när uppköpsaktiviteterna återgår till en mer normal omfattning.

o

o o

25. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.

⁹ Rådets direktiv 2001/23/EG av den 12 mars 2001 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av företag eller verksamheter.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/14/EG av den 11 mars 2002 om inrättande av en allmän ram för information till och samråd med arbetstagare i Europeiska gemenskapen.

¹¹ Se s. 284 och mer generellt s. 58 f. i den externa studien.

MOTIVERING

Föredragaren påminner om att Europaparlamentet i slutet av 2003, efter årtionden av misslyckade försök, slutligen antog direktivet vid sin andra behandling. Det offentliggjordes i Europeiska unionens officiella tidning i april 2004. Medlemsstaterna skulle införliva direktivets bestämmelser i sin nationella lagstiftning senast i maj 2006.

Föredraganden uppskattar att medlemsstaterna har införlivat direktivets bestämmelser och anser att detta visar att det fanns och fortfarande finns ett tydligt behov av harmoniserade bestämmelser för uppköpserbjudanden i EU.

Föredraganden har uttryckt sin ståndpunkt om de olika aspekterna i kommissionens rapport om tillämpningen av direktivet, som på intet sätt kan betraktas som uttömmande när det gäller komplexa uppköpserbjudanden. Vissa uppgifter som lagts fram av kommissionen och i den externa studien visar i själva verket att man bör fortsätta att överväga ytterligare harmoniseringsåtgärder på EU-nivå.

Föredraganden anser emellertid att det mot bakgrund av den finansiella och ekonomiska utvecklingen under de senaste åren är svårt, för att inte säga omöjligt, att göra en korrekt, slutgiltig bedömning av direktivets tillämpning. Den finanskris som började 2007 drabbade alla europeiska marknader. Trots en mängd ekonomiska stabiliserings- och återhämtningsåtgärder förvärrades krisen och Europa befinner sig fortfarande i en kapitalmarknadskris, ekonomisk kris och skuldskris. Den europeiska marknaden för företagskontroll drabbades av krisen mer eller mindre samtidigt som de andra ekonomiska sektorerna.

Föredraganden konstaterar att krisen har dramatiska konsekvenser för finansieringen av uppköp. Sammanslagningar och förvärv kräver ofta avancerat finansiellt stöd, och om detta stöd hålls inne kommer marknaden inte att fungera väl. Inte minst marknadsaktörerna har märkt av en kreditbrist, som bland annat beror på att finansiella investerare har dragit sig tillbaka från marknaden för företagskontroll. De låga aktiepriserna i konjunkturnedgångens kölvatten har dessutom gjort aktieförvärv mindre attraktiva. Denna utveckling har bara delvis kompenseras genom kontantfinansierade transaktioner.

Det är därför ingen överraskning att den externa studie som har utarbetats på uppdrag av kommissionen visar att marknaden för företagskontroll visserligen verkade vara överhettad alldeles före finanskrisen men att EU:s marknad för företagskontroll 2009¹² nästan var lamslagen och endast sakta vänder uppåt. Inte heller den mycket aktiva brittiska marknaden klarade sig. Den brittiska panelen för uppköp rapporterade 127 framgångsrika förslag avseende kontroll under perioden 2006–2007¹³. Denna siffra sjönk med nästan 50 procent under perioden 2010–2011¹⁴.

¹² Se s. 285 i den externa studien.

¹³ Årsrapport för 2007 från den brittiska panelen för uppköp, s. 25. Finns på följande webbplats: <http://www.thetakeoverpanel.org.uk/wp-content/uploads/2008/11/report2007.pdf>.

¹⁴ Årsrapport för 2011 från den brittiska panelen för uppköp, s. 15. Finns på följande webbplats: <http://www.thetakeoverpanel.org.uk/wp-content/uploads/2008/11/report2011.pdf>.

Det var ett olyckligt sammanträffande att direktivets införlivandedatum sammanföll med krisens början. Mot bakgrund av dessa slutsatser anser föredraganden att tillämpningen av direktivet inte kan bedömas ordentligt utifrån de endast begränsade uppgifter som finns tillgängliga. Föredraganden föreslår därför att man samlar in fler relevanta uppgifter för att kunna fastställa inte bara om direktivet behöver ändras utan också vilka exakta harmoniseringsåtgärder som bör vidtas.

23.2.2013

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR SYSSELSÄTTNING OCH SOCIALA FRÅGOR

till utskottet för rättsliga frågor

över tillämpningen av direktiv 2004/25/EG om uppköpserbjudanden (2012/2262(INI))

Föredragande: Jutta Steinruck

FÖRSLAG

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor uppmanar utskottet för rättsliga frågor att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

1. Europaparlamentet noterar bristerna i direktiv 2004/25/EG, särskilt när det gäller dess syfte att fungera som ett verktyg för att reglera uppköp.
2. Europaparlamentet påpekar att arbetstagarnas rättigheter måste respekteras under hela uppköpsprocessen.
3. Europaparlamentet anser att direktivet bör harmoniseras med EU:s lagstiftning om arbetstagares rättigheter.
4. Europaparlamentet betonar när det gäller direktiv 2004/25/EG att vederbörlig hänsyn måste tas till direktiv 2001/23/EG om skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag.
5. Europaparlamentet upprepar behovet av att se till att företrädarna för de berörda arbetstagarna har omfattande rätt till information och samråd, särskilt under uppköpsprocessen.
6. Europaparlamentet anser att både budgivaren och målbolaget bör ha rätt till information och samråd, så att de har möjlighet att nå en överenskommelse innan det fattas ett slutgiltigt beslut.

7. Europaparlamentet erkänner att det är viktigt med arbetstagarinflytande och aktieäggande för de anställda för att säkerställa fullt arbetstagarinflytande i och ett välfungerande informationsflöde under hela uppköpsprocessen. Parlamentet betonar att detta informationsflöde bör garanteras oberoende av om arbetstagarna har inflytande i driften av bolaget eller äger aktier i bolaget.
8. Europaparlamentet påpekar att arbetstagarnas rätt till samråd och inflytande inte får försämrats vid ett uppköp.
9. Europaparlamentet anser att företrädarna för de berörda arbetstagarna måste involveras fullt ut före, under och efter övergången i uppköpsprocessen för att kunna företräda arbetstagarna och förhandla om frågor som påverkar dem.
10. Europaparlamentet påpekar att företrädarna för de berörda arbetstagarna måste få tillgång till den lämpligaste juridiska rådgivningen, och betonar i detta sammanhang att arbetstagarföreträdarna bör ha rätt att själva välja de lämpligaste experterna.
11. Europaparlamentet anser att det är viktigt att garantera att det finns övergångsstöd för alla typer av anställda, oavsett deras ställning, företagets typ eller deras individuella egenskaper, samtidigt som man tar särskild hänsyn till utsatta arbetstagares särskilda situation eller arbetstagare med oregelbundna anställningsformer, t.ex. tidsbegränsad eller tillfällig anställning.
12. Europaparlamentet framhåller att rättigheterna, skyldigheterna och arbetsvillkoren i de befintliga anställningsavtalen måste bibehållas och att uppsägningar på grund av affärsverksamhet måste förbjudas under uppköp.
13. Europaparlamentet efterlyser ett effektivt påföljdssystem och kontroller för att förhindra kränkningar av arbetstagarnas rättigheter.
14. Europaparlamentet pekar på möjligheten att använda vissa av EU:s och medlemsstaternas medel för att hjälpa företag att hantera konsekvenserna av fientliga uppköp och nedläggningar.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	21.2.2013
Slutomröstning: resultat	+: 41 -: 2 0: 1
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Jean-Luc Bennahmias, Phil Bennion, Pervenche Berès, Philippe Boulland, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Minodora Cliveti, Emer Costello, Frédéric Daerden, Sari Essayah, Richard Falbr, Thomas Händel, Marian Harkin, Nadja Hirsch, Stephen Hughes, Danuta Jazłowiecka, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Verónica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Óry, Konstantinos Poupakis, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Nicole Sinclair, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu, Inês Cristina Zuber
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Georges Bach, Sergio Gutiérrez Prieto, Ria Oomen-Ruijten, Antigoni Papadopoulou, Csaba Sógor
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 187.2)	Alexander Alvaro, Nirj Deva, Gesine Meissner

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	19.3.2013
Slutomröstning: resultat	+: 19 -: 0 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Raffaele Baldassarre, Luigi Berlinguer, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sajjad Karim, Klaus-Heiner Lehne, Jiří Maštálka, Alajos Mészáros, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Rebecca Taylor, Alexandra Thein, Rainer Wieland, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Piotr Borys, Eva Lichtenberger, Axel Voss
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 187.2)	Ricardo Cortés Lastra